

פרוטוקול מס' 112

מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ה' ל' באב תשי"ב - 21.8.52 בשעה 08.55.

השתתפו: י. גורל - היו"ר
ח. אריאב
ש. דיין
ק. לוז
ז. פוזניץ
י. רוקח
ח. לנדאו

פוזניץ: ה' עילם - משרד העבודה

פדר-היום: תקציב תשתיות.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורל:

אבקש את החברים המעוניינים בכך, להציג שאלות

לפרצה.

ישיבת ועדת הכספים
21.8.52
תקציב הפיתוח.

מר עילם דיבר על כמה סוגי מבנים שייבנו לפי
התכנית. הייתי מבקש לדעת כמה עולה לנו כל סוג
גם בדולרים וגם בלירות ישראליות.

ח. לנדאו:

מר עילם מסר כי 17 אלף בניינים נמצאים בשלב של
כיצוע; שיתוכם יושלמו עד אפילו 16 1953 אלף בניינים. הוא דיבר על 17
אלף בניינים נוספים, מהם יושלמו עד אפריל 16 1953 אלף, כלומר, יחד
למעלה מ-30 אלף בניינים. האם התקציב הזה מכסה גם את ההשלמה וגם את
הקמתם של 16 אלף החדשים?

האין הממשלה סבורה כי לטרות המצוקה הקיימת
לא יהיה זה סן ההגיון להעביר את יושבי האוהלים לצריפונים, וכי מושב גם
להם לחכות שנה נוספת על סנת לקבל שיכון-קבע?

אם מכניסים תקציב זה $\frac{2}{5}$ מליון ל"י לשיכון העפטי,
ולפי החישוב של $\frac{25}{100}$ קליון ל"י, פירוש הדבר שלשנה הבאה נצטרך להקציב 5,5
מליון ל"י. האם הדבר הזה אפשרי?

אם כבר הממשלה עושה זאת ביוזמתה, מדוע במסר
הדבר שוב לביצוע של חברות ציבוריות?

אני מבקש לדעת כמה מקציבה הממשלה בתקציב העבודות
הציבוריות שלנו להקמת אזורי תעשייה, ואיפה יוקמו אזורי תעשייה אלה? האם
הכוונה היא להקמת אזורים חדשים או לשקעות באזורי תעשייה קיימים?

עם כל חשיבותו של הסכום המוקצב להחזקת כבישים
וקיימים ושיקומם, יש לי רושם שזה שייך לתקציב הרגיל ולא לתקציב הפיתוח.

י. פורדר:

עשיתי חשבון בזמנו של כל המשקעות בשיכון, והגעתי
לסכום של 40 מיליון ל"י. הגעתי למסקנה שיש
הכרח לשפר במקצת את סיב הבנייה. הגעתי למסקנה שבכל הפעולה הזאת סן
ההכרח למנוע בזבוז הון לאומי. אני מציע למר אילם שבכל המקרים יוקמו
רק בתים צומחים, כי זה מאפשר הרחבה.

בשבילי העיקר הוא בניית שיכוני קבע. בתקציב זה
איבנו יכולים לעשות זאת במשטבים גדולים. אני מציע להכין תכנית לשנה
הבאה, ולהגיע להסכם בגטלמני בין הוועדה ובין הממשלה בדבר העמדת סכום
סוויים למטרות אלה סן התקציב הבא, ואז אפשר יהיה לתכנן את הדבר כבר השנה.
אני מתאר לעצמי שעל-ידי פעולה נמרצת בשטח אצא מכירת הבתים הקיימים,
אפשר יהיה להשיג סכומים ניכרים לפעולה זו.

ישנן חברות ציבוריות שמתפקידן לבצע עבודות שיכון
ואין זו שאלה של קרקע בלבד אלא גם של נסיון. נחוץ מנגנון בעל נסיון
וידיעות, ואצלנו קיימת הזנחה בשטח התכנון.

מה אילם צדק באמרו שאי-אפשר לפתח סביבה בלי
כביש. על כן אין ויכוח בינינו. אני בעד הקמת הכביש לנגב. אבל אני
טוען שאם צריך לחלק את האמצעים המועטים שיש לנו, צריך לתת זכות קדימה
להגדלת הייצור, ולכן צרוש כביש-סקר. אינני מוכן להודות שכל כביש
שהתחילו בסלילתו סמלא פוגזציה כזאת. נחוצה לנו תכנית לזמן ארוך.
תפקיד חשוב מוטל על משרד העבודה לפכין תכנית כוללת של הכבישים הנחוצים
לפיתוח אזורים מסויימים.

ק. לוז:

הכספים הניתנים לשיכוני עולים ניתנים בשתי צורות:
הלוואות והשקעות. מה ההבדל בין הסדרות שלשמן
ניתנות הלוואות והשקעות?

למי שייכות הדירות שביכון עובדי המדינה, למדינה
או לעובדים? בצבא הקבע, למשל, משרתים באופן זמני, ואין להעמיד את הדירות
לרשות החיילים, אלא לרשות הצבא.

ק. לוז: מה חלקה של ההתיישבות בשיכון העמסי, ובאיזו צורה עומדת הממשלה לבצע את השיכון העמסי בהתיישבות?

י. רוקח: קיבלנו מספר גדול של דירות נטושות ביפו, חיפה, רמלה, ירושלים וכו'. נוסף על כך השקענו סכומים עצומים בשיכון עולים וגם הסוכנות השקיעה סכומים רבים. לאחר כל זאת יש עולים רבים שאין להם יחידות שיכון, ויש בניה פרטית ויש בניה ציבורית, וישנם שיכונים של חברות. נדמה לי שגם בניית הצריפים אינה תכליתית. מוטב לגור באוהלים עוד חורף ולעבור לבנין קבע. לדאבוני הרב עלי להגיד כי הבניה של עמידר במטה היא גרועה ביותר. אנו נלחמים נגד משכנות העוני, וכאן שוב מקימים אותם.

מפ גורלה של ההחלטה שנתקבלה בזמנו ש-5% מכל הכספים המוקצבים לשיכון יהיו מוקדשים להקמת מוסדות. בשיכון הוותיקים למשל, לא הוקמו המוסדות החיוניים ביותר.

האם ההוזלה של 15% ששר האוצר דיבר עליה בכנסת, באה כתוצאה מהחרטות או בגלל הוזלה?

מדוע מרכזים את בניני צבא הקבע בתל-אביב? מצד אחד תל-אביב כה גדולה, ומצד שני איני יודע אם זה טוב מבחינה בסחובית? כך אפשר יהיה להפציץ את כולם בבת-אחת. מדוע עושים זאת?

לא קיבלתי סיפוק מההסברות שניתנו בנוגע לשיכון העמסי. העיריות והמועצות המקומיות, הן הזקוקות ביותר לשיכון. כי הן סובלות ביותר מן המחסור בשטח זה. אם 16,000 המשכתיים הכניסו 500 ל"י, פירוש הדבר שיש בקופה 6.5 מיליון ל"י. מדוע צריך לקחת 2 מיליון ל"י מתקציב הפיתוח, כשסכום זה יהיה מונח עוד 4 שנים?

אינני רוצה להרחיב את הדיבור על העבודות הציבוריות מחוץ לערים. בפרטפקטיבה אני מסכים לדעה שיש צורך בכבישי-גישה. אני מסכים שצריך לרתום לכך את המקומות. אבל אפשר לקחת את הסכום הנדרש בצורה של מס על תיירים ומטיילים, והצעתי זאת כשבנו את כביש תל-אביב-נתניה.

אני ספנה את תשומת לב שהאמורטיזציה בכבישים היא גרועה מאד.

בענין בתי הספר. היום האשראי סגור. צריכה להיות הלוואה מלאה לבנין בתי-הספר, ולא בגובה של 65% בלבד. אם נתחיל לבנות עכשיו, הבנינים יהיו גמורים בקושי בתשי"ד. בתל אביב יש כבולמסדת שלישית, בבת-הספר.

בעבודות ציבוריות לרשויות המקומיות, מסכום של 5,200,000 ל"י מוקצבים 700,000 ל"י לחברות ציבוריות, 300,000 ל"י לסקצואות ובתי-כנסת, ויש שם סכום מסויים למים ולביוב. מאוקטובר בשעה שעברה לא ניתנו כל הלוואות לעיריות לעבודות ציבוריות. זוהי הפקרת הפיתוח של הרשויות המקומיות. זוהי הפקרת הפיתוח של הערים, ואין זה פחות חשוב מחקלאות, תעשייה ומחצבים. אם רוצים בערים צריך לפתחן.

למוסדות סוציאליים ביקשנו 600,000 ל"י. לא ייתכן שהילד העזוב והעברייני יהיה תמיד הטובל.

הובטחו לנו פנטים נוספים על ידי מר ספנד.

הוחלט: לפנות אל המרצים בבקשה להמציא לוועדה פרטים נוספים.

ש. דיין: בתקציב ההתיישבות יש 3300,000 ל"י לבתיים בהתיישבות. אני שמח שפסדו העבודה בונה אותם. באיזה טיב יבנו אותם? האם מן התקציב שלכם תבנו גם שיכונים עולים בהתיישבות? יש גם צורך במילואים ובגמר הבנייה שהוחל בה בהתיישבות.

ש. דיין: ביחס לשיכון העממי יש תביעה מצד המרכז החקלאי לאפשר להשתתף בו גם לאלה הנמצאים מספר שנים בכפרים.

מר אילם מסר כי יבנו את השיכונים הבאים להחליף את האהלים וכדומה, בקרבת מקום. האם בגלל הצורך הדחוף להחליף את האהלים, יבנו מים קבועים במקומות מקריים? ייתכן כי יתברר אחר כך שמבחינה בטחונית או מבחינות אחרות אין המקום מתאים.

אנני יודע אם הבתים שאתם בונים טובים כל-כך. בשיכונים שליד הערים אתם בונים בתים טובים יותר. בכפר אתם בונים את הבתים הגרועים ביותר. אני יודע כי עלינו להיות צנועים ככל האפשר, מפני שאין לנו יכולת, אבל אז צריך לתת לכולם את אותו הדבר, ולא להפלות, כי אם לאו יפנו כולם אל העיר.

אינני יודע מי אחראי על כך שאנשי צבא הקבע מקבלים דירות גדולות בנות 3 חדרים גם כשה ניתן לזוג נשוי בלי ילדים.

האם דואגים להקמת מרפאה; בית-ספר וכדומה בהתאשבות החדשה, כדי למנוע את הסבל מן הרגע הראשון? דרוש גם בנין ציבורי שיסמך מועדון לנוער וגם מקום ריכוז בשעה שהבטחון דורש זאת.

יש הכרח להקים כבישי גישה למקומות. נדמה לי שאין מטילים על תושבי הערים להשתתף בסלילת הכבישים. מדוע מטילים על הכפרים חלק גדול מן ההוצאות האלה? מדוע ההפלייה הזאת?

אני רוצה להכניס לפרוטוקול רשימת מקומות שתנועת המושבים תובעת לסלול כבישי-גישה אליהם: יגל, זיתן, גנתון, עזריה, מזור, אלישטע, חניאל, בארותיים ב', צפון הסעפיל, קרש ישע, כפר הנגיד, יבנה א', כוכב, חלץ חלמים, יכיני, מבטחים.

ה. אילם: אינני חושב כי נכון לשאול ליד שולחן זה שאלות על כביש פלוני או אלמוני מתוך הדגשת חשיבותו, מבלי שדבר זה ייעשה בצנינרות הרגילים.

ה. אריאב: אני חולק על הגישה הזאת.

ש. דיין: האם אין זה ענין ישובי? הרי אין זה ענין פרטי.

היו"ר י. גורי: אינני רואה פגם במנין המקומות הזקוקים לכביש. אני חושב רק כי נכון שהסדר הטוב מחייב בירור מוקדם.

ש. דיין: לא רק שאין בזה פגם, אלא שמר אילם חייב בתשובה.

י. גורי: אני מקבל את הצעת מר אילם בענין בתי הספר. אבל אנחנו צאצאאאא במצאים בשנת התקציב 1952/53, והשאלה היא מהו הסכום שייקנס לתקציב בשנה זו. מר רוקח הזכיר סכום של 5 מיליון ל"י. משרד החינוך ומועצת החינוך הכינו תכנית הנוגעת ל-3 מיליון ל"י, שלדעתם אין לרדת ממנה. (זה כולל את חצי מיליון א"ה ל"י שניתנו בשעתו כמפרעה ואחר-כך עוכב פניצוע מטעמים שונים).

מן הסכום של 5,200,000 ל"י היו בזהגים בעבר להקציב סכום מסויים לבנין בתי ספר. האם גם השנה אפשר יהיה להקדיש א לזה סכום מסויים? אם התשובה תהיה שלילית, יהיה עלינו לדאוג להשאג את הסכום הזה אם בגדר התקציב ואם על-ידי תוספת לתקציב.

קיבלתי משלחת, ובעקבות המשלחת קיבלתי תזכיר מהמועצה האזורית בחבל מעון. הם שלחו לי מכתב בדבר כביש מגן-מבטחים-סו' בנגב המערבי. (המכתב מיום 13.8.52).

(קורא את המכתב)

דל/אש

ישיבת ועדת הכספים
21.8.52
תקציב הפיתוח

את התשובה נשמע בשבוע הבא.

היו"ר י. גורי:

קיבלתי מכתב מנשיא התאחדות בעלי התעשיה, בו הוא
מבקש כי ועדת הכספים תקדיש חצי שעה לשמיעת דבריהם.
אני מבקש מן הוועדה להסכים לכך.

י. רוקח:

על פי רוב עשינו זאת בוועדות מסנה, אך עוד נדבר
על כך.

היו"ר י. גורי:

אני מבקש שנקבל פירוט בנוגע לסכום של 7,500,000
א"ל"י.

ח. לנדאו:

אנאג לכך.

היו"ר י. גורי:

הישיבה ננעלה בשעה 10.